

## REFLEKSJE I PERSPEKTYWY

Niniejsza praca przedstawia ogólną refleksję na temat metodyki działania w pracy socjalnej, użyteczną w praktyce codziennej. Ogólny zarys pojęciowy oraz ograniczenia objętościowe tej pracy nie pozwoliły na zgłębienie specyficznych aspektów działania. W zakończeniu chcielibyśmy, poprzez zasygnalizowanie jej braków, otworzyć perspektywę badań i refleksji na przyszłość.

Najbardziej specyficzne aspekty działania, o których nie mogliśmy tutaj powiedzieć, zgrupowane są wokół kilku zmiennych. Na wybór metody pracy oraz form działania ma przede wszystkim wpływ dotąd mało zbadany, przynależność zawodowa pracownika socjalnego. Na głębszą analizę przez porównanie różnorodnych działań stosowanych w praktyce zasługują narzędzia i działania wspierające stosowane w pracy socjalnej oraz specyficzna tożsamość zawodowa pracowników socjalnych, sposób, w jaki wpływa ona na relację z podopiecznym, a także na postrzeganie tego czy innego zawodu socjalnego, etc.

Zawód wykonywany przez pracownika socjalnego odnosi się do różnorodnych zakresów życia społecznego. O zakresie działalności pracownika socjalnego decyduje instytucja go zatrudniająca oraz populacja obywateli mających prawo do korzystania z pomocy społecznych. Pracownik socjalny może działać w sektorze poliwalentnym, w służbach specjalistycznych (w przedsiębiorstwie, placówce higieny psychicznej, szkole, etc.). Działalność jego może być skierowana do pensjonariuszy instytucji (zakładów opiekuńczych, sanatoriów, internatów, szpitali, więzień), osób żyjących w otwartym środowisku spo-

łecznym, do określonej kategorii populacji wiekowej (dzieci, młodzież, osoby starsze) lub do populacji reprezentującej wszystkie kategorie wiekowe, etc. W jaki sposób modyfikuje się metodykę działania stosowaną do różnych sektorów działalności? Jakie formy działania są w nich preferowane?

Inną dziedziną, w której brakuje refleksji nad specyficznymi aspektami działania społecznego, jest podopieczny. Nawet jeśli proces metodyczny składa się zawsze z tych samych etapów, to działanie może być różne w zależności od tego, czy podopiecznym jest jednostka, grupa rodzinna czy mała grupa. Różny charakter w każdym z tych przypadków mają profesjonalne stosunki interpersonalne, odniesienia do nauk humanistycznych, zmierzające do wyjaśnienia obserwowanych zjawisk, nabierają także odmiennych akcentów. Praca z grupami pozwala na zastosowanie bardziej różnorodnych działań wspomagających niż w pracy z indywidualnym przypadkiem. Posługiwanie się w większym stopniu komunikacją werbalną bądź pozawerbalną jest odmienne w zależności od rodzaju podopiecznych, do których się odnosi. We Francji rzadko się stosuje działanie metodyczne kierowane do grup, a częściej występujące działania adresowane do grup rodzinnych nie doczekały się jeszcze opracowania teoretycznego. Przedstawienie aspektów specyficznych dla metodyki działania w zależności od kategorii podopiecznych byłoby więc trudne. Mamy nadzieję, że w przyszłości dynamiczny rozwój działań podejmowanych z grupą pozwoli na badanie specyficznych aspektów dotyczących tego rodzaju pracy.

Praca ze społecznościami oraz zbiorowościami, której nie poruszyliśmy, zasługiwałaby w najbliższym czasie na opracowanie teoretyczne i koncepcyjne, co przyczyniłoby się do rozwoju tej dziedziny pracy na gruncie francuskim.

